

Lukáš, Miroslav

Sály pro pořádání divadelních představení

In: Lukáš, Miroslav. *Divadlo v Mikulově za éry rodu Dietrichsteinů : (od konce 16. století do druhé světové války)*. Vydání první Brno: Filozofická fakulta, Masarykova univerzita, 2019, pp. 60-66

ISBN 978-80-210-9311-9; ISBN 978-80-210-9312-6 (online : pdf)

Stable URL (handle): <https://hdl.handle.net/11222.digilib/141454>

Access Date: 17. 02. 2024

Version: 20220831

Terms of use: Digital Library of the Faculty of Arts, Masaryk University provides access to digitized documents strictly for personal use, unless otherwise specified.

SÁLY PRO POŘÁDÁNÍ DIVADELNÍCH PŘEDSTAVENÍ

Po přestavbě zámeckého a uzavření piaristického divadla nebyla v Mikulově jiná divadelní budova postavena. Minimálně v první polovině 19. století se k občasným divadelním představením využívaly prostory zimní zámecké jízdárny. Nejčastějším útočištěm kočovných společností nebo místních spolků se pak stávaly sály zdejších hostinců, případně také budova, kterou nechal v roce 1827 postavit Měšťanský střelecký spolek (Bürgerliche Schützengesellschaft) v místech dnešního amfiteátru v ulici Vinohrady. V přízemí tohoto prostoru fungovala restaurace pro veřejnost a v prvním patře se nacházel velký sál.²⁹⁷ V červenci roku 1873 byla v měšťanské střelnici otevřena i letní divadelní scéna.²⁹⁸

Je s podivem, že k divadelním účelům už nikdy nebyla znovu zprovozněna do dnešních dnů stojící budova piaristického divadla z roku 1746. Její konec, respektive přeměnu na erární skladiště v roce 1771 zapříčinily josefínské reformy školství, které zrušily či výrazně omezily školská představení. V tomto ohledu se zdá být inspirativní řešení z Uherského Hradiště, kde po zrušení jezuitského řádu v roce 1773 přešel objekt koleje a gymnázia do majetku města a divadelní sál s kukátkovým jevištěm, zbudovaný mezi lety 1724–1732 v kolejní zahradě, byl pronajmán kočovným společností. Divadlo se zde hrálo až do dvacátých let 19. století, kdy se divadelní představení přesunula do sálu Reduty.²⁹⁹ V Mikulově se však nic takového nestalo. Nejspíše nebylo v silách zdejších radních či vlivných měšťanů, kteří museli zaručeně pociťovat absenci společenských prostor ve městě, získat

297 SVOBODOVÁ, pozn. 257, s. 172.

298 Theater. *Nikolsburger Wochenschrift für landwirtschaftliche, gemeinnützige Interessen und Unterhaltung*. 12. 7. 1873, 14(28), s. 4.

299 HAVLÍČKOVÁ – PRACNÁ – ŠTEFANIDES, pozn. 4, s. 143; RAŠTICOVÁ, Blanka. Kočovné divadelní společnosti v Uherském Hradišti na přelomu 20. a 30. let 19. století. *Slovácko*. 1989, 31, s. 21.

prostory bývalého piaristického divadla pro potřeby města. Možná v tom také hrála jistou roli skutečnost, že bylo společensky nepatřičné, aby v těsné blízkosti školní instituce vznikl prostor zaměřený na světské radovánky, které by mohly ohrožovat studentskou mládež.

Na uvedeném příkladu z Uherského Hradiště je zajímavá i skutečnost, že tehdy bylo obyvatelstvo tohoto královského města tvořeno především drobnými českými a německými řemeslníky a živnostníky. Střední vrstva německé inteligence a úřednictva, která byla důležitou základnou pro fungující městskou scénu, tvořila v početně malém městě převážně zemědělského charakteru jen slabou kulturně zaostávající vrstvu.³⁰⁰ Tradice městské samosprávy v královském městě však do jisté míry zvyšovala sebevědomí zdejších obyvatel, kteří vnímali provozování divadla jako samozřejmou a prestižní záležitost.

Mikulov byl sice rovněž zemědělského charakteru, přítomností piaristického gymnázia, zámožného měšťanstva a úředníků zde však byla výrazněji zastoupena německá inteligence, která by mohla zaručovat jistý okruh diváků a tím i provozuschopnost divadla. Navíc zde bylo mnoho umělecky založených osobností, například v učitelském sboru piaristického gymnázia, a dokonce také mezi probošty Význačné kolegiátní kapituly u sv. Václava, která byla založena kardinálem Františkem Dietrichsteinem v roce 1625. Na tomto místě lze jmenovat například teologa, spisovatele a dramatika Karla Landsteinerja (proboštem 1886–1909), který v letech 1893 a 1894 přepracoval text *Hoříckých pašijových her*.³⁰¹ Přesto se v Mikulově na rozdíl od Uherského Hradiště městské divadlo zbudovat nepodařilo.

Další inspirací pro mikulovské mohlo být blízké královské město Znojmo, kde bylo městské divadlo v provozu už od roku 1784.³⁰² Na rozdíl od královského města Znojma, a vlastně i Uherského Hradiště, byl však Mikulov poddanské město, které mělo možnost spravovat si své záležitosti bez omezování ze strany vrchnostenského úřadu až od zrušení poddanství po roce 1848.³⁰³ K výraznému zásahu do pravomocí vrchnostenského úřadu, který do jisté míry diktoval chod města, sice došlo již v důsledku josefínských správních reforem v osmdesátých letech 18. století, kdy nabylo město rozsáhlou samosprávu se samostatnou pravomocí

300 HAVLÍČKOVÁ – PRACNÁ – ŠTEFANIDES, pozn. 4, s. 142.

301 Do Mikulova za ním dokonce přijela 13. března 1898 delegace z Hořic (Horitz), v níž byl zakladatel tradice hoříckých pašijových her Josef Taschek, člen představenstva družstva „Horitzer Volksschauspiel-Genossenschaft“ L. Hansek, starosta Hořic Stiny (Stini), představitel role Krista Jordan Wiltschko, obecní rada Adolf Hofbauer a režisér pašijových her Ludwig Deutsch, aby mu osobně poděkovala za úpravu pašijového textu. Starosta Hořic zde také proboštu Landsteinerovi udělil čestné občanství Hořic, Josef Taschek zase zlatý kříž od budějovického biskupa Martina Josefa Říhy (Rziha) s relikviemi svatého Víta a Vavřince a Jordan Wiltschko daroval proboštovi vavřínový věnec, na jehož stuze bylo napsáno: „*Dem genialen Dichter die dankbaren Spieler*“ (Lokales. Im heurigen Sommer... *Nikolsburger Wochenschrift*. 2. 4. 1898, 38–39(14), s. 1.)

302 HAVLÍČKOVÁ – PRACNÁ – ŠTEFANIDES, pozn. 4, s. 155.

303 RICHTER, pozn. 12, s. 240.

soudní a politickou v tzv. magistrátu. Teprve zrušení poddanství a rozklad patrimoniálního systému však vytvořily základní předpoklad pro formování nové, moderní občanské správy a samosprávy.³⁰⁴

V souvislosti s potenciální stavbou či provozem městského divadla v Mikulově je nutné sledovat další možnosti města. Mikulov sice mohl být ještě na počátku 19. století pátým moravským městem, co se velikosti týče, za Brnem, Olomoucí, Prostějovem a Znojmem,³⁰⁵ problém však byl v tom, že zdejší židovská obec měla od svých počátků vlastní správu, a to jak duchovní, tak světskou, která byla nezávislá na správě křesťanského města a byla odpovědná feudálnímu majiteli města.³⁰⁶ Rozdělení města na část křesťanskou a židovskou platilo i od roku 1849, kdy obě části měly svá samostatná obecní zřízení a svého starostu.³⁰⁷ V Mikulově tak vedle sebe vlastně existovala dvě samostatná města, která byla sloučena až se vznikem Československé republiky.³⁰⁸ Určitá provázanost obou obcí zde fungovala alespoň na úrovni běžného života. Od josefínských reforem mohli na místním piaristickém gymnáziu studovat i židovští žáci.³⁰⁹ Po roce 1848, kdy skončila izolace Židů v ghettu, se zámožnější Židé stěhovali do domů na náměstí. Později od šedesátých let se židovští a křesťanští obyvatelé města společně účastnili spolkové činnosti. Starostové obou obcí spolu seděli ve správní radě zdejší nemocnice, která byla postavena na konci 19. století.³¹⁰

Myšlenka zřízení reprezentativního divadelního sálu v Mikulově ale existovala. Ve vídeňském periodiku *Der Wanderer* z prosince 1840 místních poměrů znalý dopisovatel vyzdvihuje krásy Mikulova s jeho památkami a přírodou, vzpomíná i knihkupectví či rozsáhlé knihovny v piaristickém klášteře, které dokládají vzdělanost města. Mikulov se v jeho slovech stává dokonalým místem pro život, ovšem jen v letních měsících. V zimě je, podle něj, město tiché a jednotvárné, jediným útočištěm, kde bylo možné zahrnout dlouhou chvíli, byla neustále plná Bartlova kavárna („Bartl's Kaffeehaus“).³¹¹ Jak dále uvádí, Mikulov má ideální podmínky pro vznik městské divadelní scény, což dokládá počtem obyvatel, mezi kterými je množství zámožných měšťanů, úředníků, členů důstojnického sboru, studentů,

304 ŘEPA, pozn. 286, s. 182.

305 RICHTER, pozn. 12, s. 227.

306 KOCMAN, Pavel. Židé v Mikulově. In SVOBODA, Miroslav (ed.). *Mikulov*. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 2013, s. 278.

307 NEZHODOVÁ, pozn. 260, s. 186.

308 Tamtéž, s. 215.

309 Tamtéž, s. 120–121.

310 ŠIMŮNEK, pozn. 45, s. 22.

311 „So angenehm Nikolsburg zur Sommerszeit durch seine Lage und seine herrlichen Umgebungen ist, eben so still und einförmig ist es zur Winterzeit. Der einzige Zufluchtsort gegen die Lageweile ist noch Bartl's Kaffeehaus, das aber auch stets in allen seinen Räumen überfüllt ist“. (*Der Wanderer im Gebiete der Kunst und Wissenschaft, Industrie und Gewerbe, Theater und Geselligkeit*. 9. prosince 1840, 27(294), s. 1175.)

učitelů a profesorů, penzistů z civilního a armádního stavu a velký počet židovských obchodníků. Ti všichni jsou podle něho potenciálními diváky, kteří musí z místního divadla udělat výdělečný podnik. Po jeho vybudování by kočovné společnosti současně nemusely hrát v malých sálech zdejších hostinců. Bez divadla a kulturního vyžití v zimních měsících se pro pisatele Mikulov stává nezajímavým k pobytu, a proto raději volí odjezd do kulturnější Vídně. Ovšem na jaře, jak hlásí, se kvůli přírodě opět do Mikulova vrátí.³¹² Autor tohoto článku určitě netušil, že jednotvárné zimy, alespoň co se divadla týče, čekají Mikulov ještě minimálně do roku 1868, kdy se začne více rozvíjet spolková činnost.

Přání zbudovat divadelní sál se objevuje i v nových společenských podmínkách po roce 1848. V posledním čísle periodika *Nikolsburger Wochenschrift* roku 1871 jej vyslovil tehdejší student medicíny Johann Liedermann. Ten, nejspíše ovlivněn vídeňským kulturním životem, který mohl poznat při svých studiích, ve svém článku, pojatém jako novoroční přání, touží vymanit Mikulov z pokračujícího úpadku.³¹³ Jedním z viníků tohoto stavu byla nesporně stavba železnice z Vídně do Brna vedená namísto zamýšleného Mikulova přes Břeclav. Mikulov tím ztratil své postavení obchodního střediska, což společně se stagnací průmyslu³¹⁴ vedlo k tomu, že se město začalo vylidňovat.³¹⁵

Podle Liedermanna bylo nutné opět nastartovat průmysl s obchodem a samozřejmě rovněž dále dbát na rozvoj vzdělání. Ten spatřoval autor onoho novoročního přání nejen ve stavbě nové školy, ale také ve stavbě divadla, kterému připisoval důležité osvětové funkce. Po založení spolku Harmonie (o místní spolkové činnosti bude pojednáno dále) bylo navíc zřejmé, že diváci na tento druh umění slyší. Zájem o něj je možné sledovat i v délce pobytu některých kočovných společností ve městě. Je zajímavé, že Liedermann nepočítá s podporou radnice, ale hledá akcionáře mezi místními zámožnějšími měšťany. Není podle něj nutné stavět paláce, neboť „*také ve stavbě ze dřeva se hraje dobře*“ a dává za příklad brněnské

312 „*Die Freunden des Carnevals, welcher, wenn es hoch kommt, vier Bälle bringt, gedenke ich hier nicht zu erleben, denn mich zieht es nach dem im Winter so freundlichen Wien. Nächstens werde ich mich auf einem hiesigen Leutenschiffe nach Lundenburg einschiffen, um auf der Eisenbahn der geliebten Vaterstadt im schnellen Fluge zuzueilen. Kehrt aber der Frühling wieder, um Auserstehung zu feiern in der Natur, dann eile ich wieder nach meinem freundlichen Nikolsburg, dann verschmerze ich gerne Bälle und Theater; ich erquicke mich hier mehr an dem großen Schauspiel der wieder auflebenden Natur.*“ (*Der Wanderer im Gebiete der Kunst und Wissenschaft, Industrie und Gewerbe, Theater und Geselligkeit*. 9. prosince 1840, 27(294), s. 1175.)

313 LIEDERMANN, Johann. Feluionet. Neujahds-Wünsche. *Nikolsburger Wochenschrift für landwirtschaftliche, gemeinnützige Interessen und Unterhaltung*. 30. 12. 1871, 12–13(52), s. 1–3.

314 Od poloviny 19. století provozovali v Mikulově Dietrichsteinové vápenku a cihelnu, „*v jižní části města v Mlýnské ulici stál parní mlýn postavený v roce 1846 Ignazem Holzknecem, na břehu říčky Hnánice nedaleko od centra města vyrostla po roce 1848 manufaktura na kožené výrobky, založená rodinou Lebwohlovou. Úpravou hedvábí a jeho barvením se zabývala továrna bratří Fröschelů*“. (SVOBODA – SYNEK, pozn. 172, s. 26.)

315 NEKUDA, Vladimír. *Břeclavsko*. Brno: Muzijní spolek, 1969, s. 478.

Prozatímní divadlo (Brünner Interimstheater),³¹⁶ které bylo otevřeno 1. ledna 1871 na Ratwitově (též Radwitově) náměstí (dnešním Žerotínově) poté, co vyhořelo divadlo na Zelném trhu.³¹⁷

Ve svém novoročním přání Liedermann upozorňuje i na notnou zanedbanost města, které už nedosahovalo nádhery, na niž vzpomínali jeho předkové a nabádá proto k založení okrašlovacího spolku, který by vrátil městu dřívější lesk.³¹⁸ Výrazný podíl na tomto stavu mohly mít stále ještě dozvuky fatálního požáru Mikulova v roce 1784. Ostatně také kníže František Josef Dietrichstein (1767–1854) se ujal opravy zchátralého a vyhořelého kostela sv. Anny až v letech 1845–1852, kdy zde nechal postavit rodovou hrobku. Samozřejmě nelze opomenout válečné události, které zaručeně ochromovaly chod města. Na přelomu 18. a 19. století to byly napoleonské války spojené s průchody domácích i nepřátelských vojsk tímto územím. V roce 1866 město poznamenaly události kolem rakousko-pruské války, včetně cholery, která sem byla zavlečena.

Liedermannovy tužby byly nejspíše ve shodě s uvažováním i dalších obyvatel města, neboť už v lednu 1872 vznikl zdejší Okrašlovací spolek (Verschönerungsverein). Spolek, jenž měl na začátku 219 členů, založili a jeho hybnými činiteli byli například Karl Lebwohl, Karl Prochaska, starosta židovské obce Sigmund Blau, Rudolf Berger, Leopold Götz.³¹⁹ Plnila se ovšem i Liedermannova další přání. Díky železnici Břeclav–Znojmo se stanicí v Mikulově, zprovozněné v roce 1872, došlo alespoň k částečnému oživení průmyslového podnikání ve městě.³²⁰ V roce 1873 obecní výbor navíc rozhodl o stavbě nové školní budovy na Hrnčířském náměstí (Töpfermarkt), dnes ulice Komenského. Stavba byla úspěšně dokončena v roce 1878. Ve stavebních aktivitách města nechyběla již zmíněná nemocnice, o jejíž stavbě bylo rozhodnuto také v roce 1873.³²¹ Na přelomu 19. a 20. století zde započal čilý stavební ruch iniciovaný i movitými měšťany. Zejména v severovýchodní části města se stavěly nové obytné domy a vilky.³²²

316 „Neben der Schule ist hauptsächlich die Bühne bestimmt, auf Volksbildung einzuwirken, ja das Theater ist ein Bedürfnis geworden; daß unsere Stadt dafür empfänglich ist, ersehen wir aus der Gründung der „Harmonie“ aus des ausverkauften Häusern jeweiliger Truppen. Würden sich nicht Aktionäre unter den Bürgern finden, die – gewiß nicht zu ihrem Schaden – den Bau eines Theater veranlassen? Wir brauchen keinen Pallast, auch im Bretterhause spielt sich gut. – Brünner Interimstheater.“ (LIEDERMANN, pozn. 313, s. 2)

317 Projekt i provedení stavby byly na základě rozhodnutí poroty svěřeny Ferdinandu Fellnerovi. Objekt v raně renesančních formách se v podstatě stal replikou vídeňského Treumann Theater (Kaitheater). Divadlo s kapacitou 1600 míst sloužilo svému účelu jedenáct let, než bylo na okraji historického jádra města, na tzv. Ovocném trhu postaveno Německé městské divadlo (dnešní Mahenovo divadlo). (HAVLÍČKOVÁ – PRACNÁ – ŠTEFANIDES, pozn. 4, s. 48.)

318 LIEDERMANN, pozn. 313, s. 3.

319 ŘEPA, pozn. 286, s. 184.

320 Více viz RICHTER, pozn. 12, s. 242.

321 ŠIMŮNEK, pozn. 45, s. 22.

322 ŘEPA, pozn. 286, s. 187–188, 193.

Na samotnou stavbu městského divadla už ale nedošlo a prostory pro pořádání divadelních představení i nadále poskytovaly místní hostince. Ke konci 19. století se nejčastěji hrálo na náměstí v hotelu Rose (Růže), jenž byl označován také jako Gasthaus zur Rose (Hostinec U růže). Zde také před první světovou válkou tehdejší majitel Anton Mayer (1880–1925) zbudoval nové prostory pro pořádání koncertů a divadelních představení. V této chvíli získal Mikulov asi nejprezentativnější prostory pro pořádání kulturních aktivit včetně divadla ve své novodobé historii. Anton Mayer byl velký přítel umění a hudby. Působil ve spolku Frohsinn jako hudebník a kapelník a v jeho divadelní sekci jako režisér (Theaterleiter).³²³ Tyto jeho zájmy jej nejspíše přivedly k rozhodnutí financovat nákladnou rekonstrukci hotelu Rose, díky níž byl zbudován velký sál, na jehož východní ušší straně směrem ke Kapucínské ulici (Kapuzinergasse) bylo jeviště. Za jevištěm a vedle něj se pak nacházela přípravná a šatna pro hudebníky a herce. Předsíní tohoto sálu sloužila i jako zkušebna pro spolky. Ke komornějším akcím mohl být využíván i menší sál, který se nacházel vedle velkého sálu. Prostory byly slavnostně otevřeny 8. listopadu 1913 vystoupením Městské kapely ze Znojma.³²⁴ Válečné události ovšem velké plány na využívání sálu zhatily. Nejpozději od roku 1920 však vystupovaly v hotelu významné divadelní společnosti, které do Mikulova přijížděly, jako například Vereinigte deutsche Theater z Brna, rakouská Exl-Bühne nebo Theater der Komiker z Berlína. Anton Mayer ovšem nezhálel ani během první světové války. Když nebylo možné sály využívat k divadelním či hudebním produkcím, otevřel zde v roce 1916 mikulovské městské kino (Nikolsburger Stadtkino).

Sál hotelu Rose byl patrně oblíbeným prostorem i pro místní obyvatele. V článku „Nikolsburg in 150 Jahren“, v němž se jeho autor zabývá budoucností Mikulova v roce 2073, je hotel Rose též zmíněn a je mu předpovězeno, že se z něj stane dvacetipodlažní mrakodrap s velkolepým divadlem, které bude stále vyprodané. Samozřejmě zde mělo i nadále fungovat kino, a to dokonce s několika sály.³²⁵

Prostor pro pořádání kulturních akcí měla i restaurace Zum schwarzen Adler (U černého orla) na rohu Pavlovské (Pollauerstrasse) a Sonnenfelsovy (Sonnenfelsgasse) ulice, dnes České.³²⁶ Tento sál byl ve dvacátých letech 20. století zmodernizován a zvětšen tehdejším majitelem Adalbertem Stecklem. Slavnostní otevření proběhlo 23. listopadu 1924.³²⁷ Restaurace Zum schwarzen Adler bývá v lokálním tisku označována i jinými názvy, které vycházejí ze jmen jejích současných majitelů. Lze se tak setkat s názvem „Gasthaus Steckel/Steckl“, podle zmíněného Adalberta

323 Sterbefall. *Nikolsburger Wochenschrift*. 18. 4. 1925, 65(16), s. 4.

324 HOFMANN, Richard, A. Die letzten Jahre Nikolsburg vor dem Ersten Weltkrieg 1913–1914. In ELSINGER (ed.), pozn. 44, s. 363; Saaleröffnung im Hotel Rose. *Nikolsburger Wochenschrift*. 1. 11. 1913, 53(44), s. 1.

325 Nikolsburg in 150 Jahren. *Nikolsburger Wochenschrift*. 21. 7. 1923, 63(29), s. 3.

326 Na místě této restaurace v současnosti stojí Státní okresní archiv Břeclav se sídlem v Mikulově.

327 Saaleröffnung. *Nikolsburger Wochenschrift*. 22. 11. 1924, 64(47), s. 4.

Steckla, jenž restauraci zaručeně provozoval ve dvacátých letech a z kraje let třicátých. Později se o této restauraci hovoří jako o „Gasthaus Kisch“, o sálu se pak mluví jako o „Saale des Gasthauses Kisch“ nebo „Kischsaale“. Dalším místem, kde se hrálo divadlo, byla restaurace Zum wilden Mann (U divokého muže) nebo sál kavárny Schaffa v židovské čtvrti, případně prostory bývalé piaristické koleje, kde představení uváděly hlavně katolické spolky.

Ze soupisu divadelních společností, které v Mikulově vystupovaly, vyplývá, že chybějící samostatně stojící budova divadla, ať už v majetku města nebo soukromého podnikatele, neměla vliv na setkávání místních obyvatel s tímto druhem umění. Mikulovští však byli závislí na divadelních společnostech, které do města přijížděly, a na jejich repertoáru, se kterým se ne vždy ztotožňovalo i zdejší náročnější publikum. Výjimkou samozřejmě byly případy, kdy do města zavítaly společnosti hrající v kamenných scénách velkých měst, které využívaly zastávky v Mikulově při svých cestách mezi Vídní a Brnem či opačně.

Z výzkumu, který byl publikován v trojdílné kolektivní monografii *Německojazyčné divadlo na Moravě a ve Slezsku*,³²⁸ vyplývá, že městská divadla byla více rozšířená na severní Moravě a ve Slezsku, kde v druhé polovině 19. století docházelo v důsledku industrializace k prudkému rozvoji měst. Na jižní Moravě byla městská divadla zbudována v Brně, Znojmě, Jihlavě a v Uherském Hradišti. Na příkladu Mikulova lze ukázat, že i přes výrazné intelektuální zázemí samo město nebylo schopné stavbu či provoz divadla financovat. Současně zde kvůli nedostatku průmyslu chyběla bohatší střední třída, která by v této věci dokázala převzít zodpovědnost na sebe. Možná v tom hrála jistou roli také skutečnost, že vzdělaní a bohatší měšťané mohli jezdit za divadelním uměním do relativně blízkých vídeňských divadel.

Městské divadlo však nevzniklo ani v blízké Břeclavi, která na úkor Mikulova od poloviny 19. století zažívala průmyslový rozmach spojený s nárůstem obyvatelstva. Divadlo se zde povětšinou hrávalo v hotelu Grand. V roce 1940 pak došlo za odborné pomoci intendanty z „Gaubühne Niederdonau“ a ředitele Městského divadla v Jihlavě a Znojmě, kterým byl v té době Herold Hadolf,³²⁹ k přeměně sálu hostince „Zum deutschen Eck“, v němž vznikl divadelní sál pro 500 diváků, jehož jeviště o šířce 9 m a hloubce 12 m bylo vybaveno moderní mašinerií včetně světelné rampy a provaziště.³³⁰ Vzhledem k načasování této přestavby nebyl prostor nejspíše výrazně využíván. Do jaké míry se pak na této jistě finančně náročné investici podílelo samo město Břeclav, zůstává stále otázkou.

328 Srov. HAVLÍČKOVÁ – PRACNÁ – ŠTEFANIDES, pozn. 3; HAVLÍČKOVÁ – PRACNÁ – ŠTEFANIDES, pozn. 4; HAVLÍČKOVÁ – PRACNÁ – ŠTEFANIDES, pozn. 32.

329 HAVLÍČKOVÁ – PRACNÁ – ŠTEFANIDES, pozn. 4, s. 166.

330 Kultureller Aufbau in unserer Stadt. *Nikolsburger Kreisblatt*. 3. 10. 1940, 80(90), s. 4.